Førsteblad

1.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 12

Fylke: Sogn og Fjordane.

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Gloppen

Emne: Gamal Engkultur

Bygdelag: Nordbygda.

Oppskr. av: WILHELM KVALHEIM LEKTOR VOLDA

Gard: Lote.

(adresse):

G.nr. 40 Br.nr. 8.

A. ~~Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.~~

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke): Kårmann Ola Lothe, Volda, f. 1868 på Lote, og budde der til ~~[illegible]~~ 1897.

SVAR

1. På innmarka hadde ein langhøy-slått, utanfor bøgjerdet småhøyslåtte og strandaslått; det siste nær sjøen vest for garden. Men også desse tvo siste slaga var inngjerda.

Attlege var eng som før hadde vore åker, var sått til med heimleg høyfrø og noko korn. Det vart då ei ekre. Men slikt var sjeldsynt. Eden hadde same åkrane mann etter mann. Alle utslåttane var stuttorvs-mark.

2. Då ein slo med stuttorv kvart år, vart alle renningane blegne, og skogen kunne då ikkje trengja seg inn over utslåttane. Men om våren raka ein for kvist og rusk, raka det innunder sume tre, og let det rotna der. Med tarde ein ikkje bruka av fåre for skogbrand. Stelle

3CCA

4336

kunne elder kasta i små røysar.
Store steinar let ein liggja.
Det vart salvis ikkje drive nokon engdyrking, opptaking av nyland o.l. Før 1901 var det mange teigar på kvar gard.

3. Mosegrodd mark raka ein for å få mosen bort. Elles låg Lata mot sola og var bra frå mosen.
4. Halvveltar på lag utfunde den tida. Når det var langvarig turk, vatna ein av elv utover marka.
5. Engen gjødsla ein med natur-gjødsel. Frå gamalt nytta ein meir enn halva på åkrane, resten på langbrøygmarka. Åkrane gjødsla ein annakvart år og sådde bygg. Hitt året var det havre og poteter, og ingen gjødsling. (Meir enn halve gjødselen nytta ein salvis frå halva av åkrane). Sauegjødsla („smale-mélen") nytta ein på engen.
6. Det var langbrøygmarka.
7. Husa sto i eit stort tun gjennom lange tider, og vart ikkje flutte før etter 1901.
8. Ein gjødsla om våren. Eller køyrde ut gjødsla på etter vinteren på små-fore og la han i store hangar. So var det om våren å køyra han utover med slede eller vogn att, på marka hakka ein sunde bygla i trog og drysja utover. På åkrane spreidda med tregreip-

4336

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

2.

(Om reidskapa – som under „gjødsel"
på Selje – Vågsøy)

9. Dei nytta haustbeite. Slepte på bø" ved mikkeli. Samelis med utslåttane. Ein tenkte ikkje på gjødslinga, berre å nytta ut beitet og spara på foret.

10. No beitar ein ikkje ~~på~~ enga. Etter utskiftinga har kvar innegjerd sin eigedom.

11. All som krøtera la etter seg av gjødsel på marka, vart ikkje rørt.

12. Vår og haust overnatta kyrne i gardfjåsan med kvie attmed. Gjødsla der vart spreidd i kvia, som vart slega. Om sumaren var dei på sætra. Gjødselen der vart nytta på sæterkvia.
All gjødsel vart spreidd om våren.

13. Dei var alltid inne om natena.

14. Eindegang ukjend.

16 —

17 — —

18. På [illegible] – ukjent.

19. Berre kvie.

20. På Latesetra fins kvie.
Støylskvia. Gamalt.
Vart gjødsla om våren som heime.

21. Oska var nytta til gjødsel.

→

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

4336